

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 149. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848013424.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

I de paafølgende 100 Aar beholdt Shetland sit nordiske Sprog, sin 150 nordiske Kultur, og sin livlige Handelsforbindelse med Bergen. Men saa begyndte ogsaa her den skotske Indflydelse at sætte ind — paa en dyster og blodig Maade. Det gamle, frie Bondesamfund kuedes og tilintetgjordes af et fremmed Fevdalvælde. Tragedien er kendt fra andre Lande. Men i denne Afkrog af Verden udspillede den i Ensomhed, uden at et Nødskrig nogen Sinde naaede frem over Havet. Det, der skete, var ikke udelukkende en stille Proces, der langsomt forvandlede et nordisk Folk til et britisk. Shetlands Historie i Aarene omkring 1600 former sig som en grusom Røverroman, det er en Serie Retsbrud og Voldshandlinger, en Undertrykkelsens Saga. Det lille Bondesamfund blev et hjælpeløst Offer for skotske Eventyrere, Drabsmænd og Bondeplagere. Værst af alle var Marie Stuarts uægte Halvbroder, Jarl Robert Stuart, og dennes Søn, Jarl Patrick Stuart, men ogsaa en Mand som Bothwell havde en Overgang Øerne i Len. Da Tiderne omsider blev mere humane, var Shetlands Jord samlet i store Godser, der udelukkende tilhørte skotske og engelske Lorder. Den indfødte Befolkning var sunket ned til at blive en Underklasse af usselt stillede Fæstebønder, hvis Afhængighed var saa stor, at de endog var pligtige til at aflevere deres Fiskefangst til Godsejerne. Det er uhyggeligt at tænke paa, at denne shetlandske Form for Livegenskab først blev afskaffet ved en Parlamentsakt af 1889.